

בוחן פתע / א. אברהם

הבוחן הזה תפס אותנו מבלי להתכונן. פתאום ביום לא בהיר הכניסו את כולנו הביתה ואמרו לנו, עכשיו מתחיל המבחן. זהו מבחן שימשך כמה שבועות ובסופו ינתנו ציוני דרך לכל הנבחנים.

בבוחן הזה לא ניתן להעתיק, גם לא ניתן לדחות אותו. כולם בלי יוצא מן הכלל חייבים לערוך אותו, ומי שימנע ממנו ישלם על כך ביוקר.

בבוחן הזה לא היו הרבה שאלות. הייתה רק שאלה אחת: "כמה אתם באמת שווים".

הבוחן חולק לכמה רמות. לילדים, לבחורים, לזוגות נשואים ללא ילדים, למשפחות עם ילדים, ולמבוגרים שכל גוזליהם כבר עזבו את הקן.

לילדים, המבחן היה קל. הם היו צריכים להיות בבית, שקטים צייתנים ומועסקים. אלו שהצליחו זקפו את הצלחתם להורים מסורים וסבלניים, לאחים גדולים יצירתיים, וקצת לעצמם שהם הבינו שהם לא בדיוק מבינים מה נפל עליהם, אבל כמו שעולים על אוטובוס ויודעים שלא צועקים ולא מנדנדים, כך זה עם המצב.

לבחורים זה היה מבחן קשה. גם אם הם היו מתכוננים אליו, לא בטוח שהוא היה קל יותר. פתאום קם בחור בבוקר ואומרים לו 'אתה במעצר בית'. ההלם הראשון עובר מהר, ההתאוששות לוקחת קצת יותר זמן, ואז כל בחור מבין שזה רגע האמת שלו. עכשיו הוא מראה כמה הוא באמת שווה. כמה אתה שווה בלי חברים. כמה אתה שווה בלי סדר יום שמכתיבים לך מאז היית בגן. כמה אתה יודע להעסיק את עצמך וכמה אתה יודע לשדרג את המצב שלך למצב טוב יותר.

היו שבנו על כך שיכולים להתקשר לחברים ולדבר ולדבר, לשמוע מידי פעם מה חדש, לקרא משהו, והזמן איכשהו יעבור. בדרך כלל אלו נכשלו וכבר אחרי כמה ימים נראתה עליהם עצבנות מסוימת עם נטייה לעצבים ולכעסים. אחרים כבר התפוצצו ולא היה מי שירים את הרסיסים של הפיצוץ הזה. כי המבחן הוא אישי ולא ניתן לאחרים לסייע.

היו כאלו שהחלו להציק לאחרים קטנים, גם ידעו למתוח את החבל בבית עד שכל הבית היה מתוח. וגם היו כאלה שפשוט נכנסו לדיכאון [סוג של בידוד] ל-14 יום עד שהבינו שצריך להשתנות ובקשו להיבחן שנית. רובם הצליחו בזה.

והי הצלחות מיוחדות של בחורים ערכיים. יש שקבעו חברותות ללימוד. שמעו שיעורים למדו עם ההורים האחים וכדו' לאלה הציון היה כמו מצב הרוח 100!

לזוגות צעירים, המבחן היה מבחן חיים. הם ראו פתאום שמה שברכו אותם לא מזמן ב'שבע ברכות, זה ממש מתקיים. "שמח תשמח רעים אהובים, כשמחך יצירך בגן עדן מקדם". מה היה בגן עדן. היו שם רק שניים אדם וחווה, זהו. אלו חיים שאתה מחליט או שהם כ"גן עדן" או שזה גיהנום. מי שבנה את חייו על ערכים והשקיע בפנימיות הבית. הימים הללו הינם ימי האושר שלו. מי שהבסיס היה חיצוני ומושתת על יסודות חיצוניים, אלה שבמקום לבנות בית בנו תערוכה. אלה כשלו במבחן. הם בקשו מבחן חוזר, מי שביקש קיבל. מי שלא ביקש קיבל את המצב כעונש. עונש שהם גזרו על עצמם. עליהם ניתן לומר כי מי שהעתיק, נכשל.

להורים עם ילדים, המבחן הוא בדרגת הקושי הגדולה ביותר. לא משנה הגיל של הילדים ולא משנה אם מדובר בבנים או בנות, המבחן הוא קשה. זה מתחיל בסדר יום שהוא לא מסודר. כל ילד קם מתי שהוא רוצה. אין גן ואין בית ספר, אין סמינר ואין ישיבה. ביום אחד נהיה האבא, מלמד, משגיח, מטפל רגשי, גננת ומגשר. ובל נשכח שהוא גם האבא. והאמא, פתאום כל התארים שלה באו לידי ביטוי. היא מורה, גננת, ריתמיקאית, חינוך מיוחד, מורה לאומנות, מגשרת מבליגה ומבליגה וכל זאת מלבד הדאגה לניקיון הבית, לכביסות, לאוכל ולדאוג שהבית יהיה גמור עד פסח. ועוד הרבנים אמרו להיות בשמחה בעת הזו. הרבה הצליחו במבחן הזה, אבל הרבה גם לא. הם תלו את הדבר בעומס מבחנים שהפעם עורך הרבה יותר משבועיים.

המבוגרים, מבחן החיים שלהם היה סיכום של שנות נשואים רבות. במרוצת השנים הם היו עסוקים במרוץ החיים. תחילה אלו התינוקות, אח"כ הילדים, העבודה, הפרנסה, לחתן, נכדים קופת חולים... וכמעט ולא היה להם זמן האחד אל השני. והנה ביום בהיר אחד הושיבו אותם בבית. הזהירו אותם שלא יצאו מהבית ושגם הילדים והנכדים לא יבואו. פתאום האושר הפך לעוצר, והנחת לפחד. עכשיו הם ביחד, מה שהם בנו בצעירותם הוא הסיכום של המבחן.

זהו.. זה היה בוחן פתע. אבל רגע... הוא עדיין לא הסתיים, קורה שתלמיד בא לבוחן ומבקש ממנו, 'אפשר מבחן חדש... הראשון לא הצליח לי. יש שם הרבה מחיקות וקשקושים. בעז"ה בסבלנות ניתן להצליח. כי המבחן עדיין לא הסתיים.